

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor

HOTĂRÎRE nr.3-33/2024

**cu privire la examinarea procedurii disciplinare în privința
procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX XXXXXX**

mun.Chișinău

29 noiembrie 2024

Colegiul de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor având în componența sa:

Președinte – Vladislav Guțan;

Membrii – Victor Comerzan, Alexandru Lozan, Elena Cazacov, Octavian Lazarev, Oleg Televca și Pavel Țurcan,

examinând în ședință publică procedura disciplinară intentată în privința procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX XXXXXX, ca rezultat al depistării unor încălcări cu privire la faptele ce pot constitui abateri disciplinare, manifestate prin încălcări admise de către aceasta în cadrul conducerii urmăririi penale și judecării cauzei și audiind informația prezentată de către domnul Lazarev Octavian, Colegiul de disciplină și etică,-

CONSTATĂ:

La xx.xx.2024, Consiliul Superior al Procurorilor a înregistrat cu nr. sesizarea procurorului-șef al Secției judiciar-penale, Marcel Dimitraș, pe faptul pretinselor acțiuni/inacțiuni ce pot constitui abateri disciplinare comise de către procurorul în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX XXXXXX.

La xx.xx.2024 sesizarea menționată *supra* a fost înregistrată în evidențele Inspecției procurorilor (*nefuncțională la acel moment*), fiindu-i acordat nr. de evidență XXXX.

Prin Decizia inspectorului-șef din 06.09.2024, a fost constatată funcționalitatea Inspecției procurorilor începând cu data de **09.09.2024** și, la aceeași dată, s-au reluat procedurile disciplinare și termenele de tragere la răspundere disciplinară ale procurorilor, suspendate prin efectul *Legii nr. 200/2023* din data de 04.11.2023.

Prin dispoziția nr. XXX din xx.xx.2024, conform criteriului ciclic, sesizarea menționată *supra* a fost repartizată pentru examinare inspectorului Inspecției procurorilor, Tudor Gratii.

Ținând cont că, prin sesizare, procurorului XXXXXX XXXXXX îi sunt imputate abateri disciplinare realizate, inclusiv în cadrul activității procesuale, conform *art.40 alin.(2) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, în redacția în vigoare la data comiterii acestora și până la data de 04.08.2023*, termenul de tragere la răspundere disciplinară constituie 3 ani. La 04.11.2023 prin efectul *Legii nr.200/2023*, termenele de tragere la răspundere disciplinară au fost suspendate, fiind reluate la data de 09.09.2024 (*o perioadă de 10 luni și 5 zile*). Astfel, raportat la data adoptării soluției în procedura disciplinară (21.10.2024), acțiunile/inacțiunile procurorului XXXXXX XXXXXX nu sunt prescrise.

Inspectorul, Tudor Gratii, verificând faptele descrise în sesizarea procurorului-șef al Secției judiciar-penale, Marcel Dimitraș, în raport cu acuzațiile disciplinare aduse procurorului XXXXXX XXXXXX, a reținut că cauza penală nr. XXXXXX a fost pornită la

xx.xx.2018, pe faptul comiterii de către XXXXXX XXXXXX a infracțiunii prevăzute de art. XXX alin.(1) din Codul penal.

În cadrul urmăririi penale, prin ordonanța procurorului în Procuratura r-lui XXXXXX, XXXXXX XXXXXX din xx.xx.2019, XXXXXX XXXXXX a fost pus sub învinuire potrivit art.30, art.XXX alin.(1) din Codul penal, pe semnele: „[...]”.

Prin ordonanța din xx.xx.2022 a procurorului în Procuratura r-lui XXXXXX, XXXXXX XXXXXX, lui XXXXXX XXXXXX i-a fost înaintată o altă acuzare, acesta fiind învinuit că, a săvârșit cu intenție unică, caracterizată prin două sau mai multe acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop, infracțiunea prevăzută de art.30, art. XXX alin.(1) din Codul penal.

La xx.xx.2022, cauză penală de acuzare a lui XXXXXX XXXXXX a fost remisă Judecătorei XXXXXX pentru examinare în fond, cu rechizitoriu, prin care acestuia i s-a incriminat comiterea deja a infracțiunii prevăzute la art. XXX alin.(1) din Codul penal în lipsa calificativului prevăzut de art.30 din Codul penal, fără a exista o altă ordonanță de modificare a învinuirii (*potrivit materialelor dosarului de control*).

În ședința de judecată, inculpatul XXXXXX XXXXXX nu s-a prezentat și prin încheierea din xx.xx.2022, instanța a dispus investigații de vedere a căutării acestuia și aplicarea măsurii preventive - arestul preventiv pe un termen de 30 zile.

Prin ordonanța din xx.xx.2023, acuzatorul de stat, procurorul în procuratura r-lui XXXXXX, XXXXXX XXXXXX, în cadrul ședinței de judecată, a modificat în sensul agravării învinuirea inculpatului XXXXXX XXXXXX, „*deoarece probele cercetate în ședința de judecata dovedesc că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior*”, acesta fiind acuzat de săvârșirea concursului de infracțiuni prevăzut la art.XXX alin.(1), art.XXX alin.(1) și art.XXX alin (1) din Codul penal, cu invocarea circumstanțelor similare expuse în ordonanțele de punere sub învinuire din xx.xx.2019 și xx.xx.2022.

La xx.xx.2023, prin sentința Judecătorei XXXXXX, sediul Central, XXXXXX XXXXXX a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de [...].

Măsura preventivă, arestarea preventivă, aplicată lui XXXXXX XXXXXX, s-a menținut până la rămânerea definitivă a sentinței, cu calcularea termenului arestării din momentul reținerii acestuia.

Sentința Judecătorei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023, a fost contestată de către avocatul XXXXXX XXXXXX în numele inculpatului XXXXXX XXXXXX, care a solicitat că inculpatul să fie achitat, din lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2023, apelul avocatului XXXXXX XXXXXX în numele inculpatului XXXXXX XXXXXX, declarat împotriva sentinței Judecătorei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023, a fost admis *din alte motive*, inclusiv din oficiu, potrivit art.409 Cod de procedura penala, casată total sentința Judecătorei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023 și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanța, prin care XXXXXX XXXXXX a fost recunoscut vinovat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. XXX alin.(1) din Codul penal, stabilindu-i-se pedeapsa sub forma de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Prin conținutul deciziei „[...]”.

În continuare, inspectorul Tudor Gratii, în mod steril, bazându-se exclusiv pe concluzia formulată de autorul sesizării și materialele anexate, a constatat existența în acțiunile/inacțiunile procurorului XXXXXX XXXXXX a abaterilor disciplinare, după cum urmează.

➤ *Cu referire la calificarea acțiunilor învinuitului XXXXXX XXXXXX*

Încă la etapa urmării penale, procurorul XXXXXX XXXXXX urma să facă uz de instituția schimbării acuzării, reglementată de art.283 alin.(1) din Codul de procedură penală, în vederea calificării corecte a acțiunilor învinuitului în baza concursului de infracțiuni.

Schimbarea acuzării la etapa urmării penale (*art.283 alin.(1) din Codul de procedură penală*) și implicit, incriminarea lui XXXXXX XXXXXX comiterea concursului de infracțiuni prevăzute de art. XXX alin.(1) din Codul penal (*fapt ce a avut loc mai târziu în instanța de judecată, însă nu a fost adusă la cunoștință inculpatului*) și aducerea acesteia la cunoștință învinuitului, ar fi permis examinarea de către instanța de judecată a cauzei penale în lipsa inculpatului, dar potrivit unui act de acuzare oficială cu încadrarea corectă a acțiunilor făptuitorului.

În conformitate cu prevederile art.113 alin.(2) din Codul penal, calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Omisiunea aprecierii juridice a calificării acțiunilor făptuitorului XXXXXX XXXXXX la etapa urmării penale, prin prisma concursului de infracțiuni, a generat situația în care învinuirea, modificată ulterior în instanța de judecată, să nu fie adusă la cunoștință inculpatului. Astfel, deși obligat să intervină în conformitate cu prevederile art.283 alin.(1) Cod de procedură penală, din graba de a deferi justiției cauza penală, procurorul XXXXXX XXXXXX a omis să realizeze acest important exercițiu.

➤ *Cu referire la omiterea numirii expertizei psihiatrico-psihologice a părții vătămate XXXXXXX*

În privința părții vătămate XXXXXX XXXXXX [...].

Or, dispozițiile legale de la alin.(1) pct.5) a art.143 Cod de procedură penală stabilesc imperativ că, efectuarea expertizei judiciare este obligatorie pentru constatarea stării psihice sau fizice a părții vătămate, martorului dacă apar îndoieli în privința capacității lor de a percepe just împrejurările ce au importanță pentru cauza penală și de a face declarații despre ele, dacă aceste declarații ulterior vor fi puse, în mod exclusiv sau în principal, în baza hotărârii în cauza dată.

În dependență de rezultatele raportului de expertiză, acestea urmau a fi apreciate în cumul cu celălalt probatoriu, declarațiile inculpatului și a părții vătămate XXXXXX XXXXXX, în special, prin care s-a stabilit că, ea a început să concubineze cu XXXXXX XXXXXX în perioada [...]. Consecvent, acțiunile lui XXXXXX XXXXXX urmau a fi examinate, eventual prin prisma art.XXX alin.(3) lit.a) din Codul penal (*în redacția Legii în vigoare la momentul săvârșirii faptei*). Or, potrivit pct.19 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție [...], fapt ignorat în mod neglijent de către procurorul în Procuratura r-lui XXXXXX, XXXXXX XXXXXX.

➤ *Cu referire la încălcarea normelor procesual penale referitoare la modificarea învinuirii în sensul agravării și a dreptului de apărare a inculpatului*

Prin ordonanța din xx.xx.2023, acuzatorul de stat, procurorul în procuratura r-lui XXXXXX, XXXXXX XXXXXX, în cadrul ședinței de judecată a modificat, în sensul agravării, învinuirea inculpatului XXXXXX XXXXXX, „deoarece probele cercetate în ședința de judecată dovedesc că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea încriminată anterior”, acesta fiind acuzat de săvârșirea concursului de infracțiuni prevăzut la art. XXX alin.(1), art. XXX alin.(1) și art. XXX alin.(1) din Codul penal, cu invocarea circumstanțelor similare expuse în ordonanțele de punere sub învinuire din xx.xx.2019 și xx.xx.2022.

Conform prevederilor art.326 alin.(1) din Codul de procedură penală, *procurorul care participă la judecarea cauzei penale în primă instanță ... este în drept să modifice, prin ordonanță, învinuirea adusă inculpatului în cadrul urmăririi penale în sensul agravării ei dacă probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai gravă decât cea incriminată anterior, aducând la cunoștință inculpatului, apărătorului lui și, după caz, reprezentantului legal al inculpatului noua învinuire. În asemenea situație, instanța, la cererea inculpatului și a apărătorului lui, acordă termen necesar pentru pregătirea apărării de noua învinuire, după ce judecarea cauzei continuă.*

Deși ordonanța de modificare a acuzației din xx.xx.2023 nu a fost adusă la cunoștință inculpatului, care se ascundea de la prezentarea în instanță fiind anunțat în căutare, procurorul XXXXXX XXXXXX a acceptat terminarea cercetării judecătorești și în cadrul dezbaterilor judiciare, a orientat greșit instanța de judecată la declararea culpabilă a lui XXXXXX XXXXXX, pentru săvârșirea a trei infracțiuni prevăzute la art.XXX alin.(1) din Codul penal, adică pentru concurs de infracțiuni, cu trimitere la art.84 alin.(1) din Codul penal, poziție care a fost preluată ulterior eronat de către instanța de fond.

Prin sentința Judecătoreiei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023, XXXXXX XXXXXX a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. XXX alin. (1), art. XXX alin. (1) și art. XXX alin.(1) din Codul penal, stabilindu-i-se acestuia pedeapsa definitivă, potrivit prevederilor art.84 alin.(1) din Codul penal, pentru concurs real de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, sub forma de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Măsura preventivă, arestarea preventivă, aplicată lui XXXXXX XXXXXX, s-a menținut până la rămânerea definitivă a sentinței, cu calcularea termenului arestării din momentul reținerii acestuia.

Sentința Judecătoreiei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023, a fost contestată de către avocatul XXXXXX XXXXXX în numele inculpatului XXXXXX XXXXXX, care a solicitat că inculpatul să fie achitat, din lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2023, apelul avocatului XXXXXX XXXXXX în numele inculpatului XXXXXX XXXXXX, declarat împotriva sentinței Judecătoreiei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023, a fost admis din alte motive, inclusiv din oficiu, potrivit art.409 Cod de procedura penală, casată total sentința Judecătoreiei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023 și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care XXXXXX XXXXXX a fost recunoscut vinovat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. XXX alin.(1) din Codul penal, stabilindu-i-se pedeapsa sub forma de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Prin conținutul deciziei „Colegiul penal relevă că acuzatorul de stat, prin ordonanța din xx.xx.2023, modificând învinuirea în ședința de judecată în sensul agravării ei, motivând prin faptul că probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit concursul de infracțiuni prevăzut de art.XXX alin.(1); art.XXX alin.(1) și art.XXX alin.(1) Cod penal, însă nu a adus-o la cunoștință inculpatului XXXXXX XXXXXX contra semnătura, (f.d.161), prin urmare ultimul nu este în cunoștință de cauză despre înaintarea noii învinuiri, care îi agravează situația, astfel, fiindu-i lezat dreptul la apărare al inculpatului. Prin urmare, Colegiul penal reiterează că va reține ca fiind dovedită anume fapta săvârșită în limitele formulate în rechizitoriu.”.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pe platforma art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în raport cu noțiunea de „acuzatie în materie penală”, sunt relevante următoarele aspecte:

- „Sfera de aplicare a art. 6 § 3 lit. a) trebuie apreciată, în special, în lumina dreptului mai general la un proces echitabil, garantat la art. 6 § 1 din Convenție. În materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unui inculpat și, prin urmare, cu privire la încadrarea juridică pe care instanța ar putea să o rețină împotriva acestuia, este o condiție esențială a echității procedurii [Pelissier și Sassi împotriva Franței (Hotărârea Marii Camere din 25.03.1999), pct. 52; *Sejdovic împotriva Italiei* (Hotărârea Marii Camere din 01.03.2006), pct. 90].

- Există o legătură între literele a) și b) ale art.6 § 3, iar dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie să fie analizat în lumina dreptului acuzatului de a-și pregăti apărarea [Pelissier și Sassi împotriva Franței (MC), pct. 54; Dallos împotriva Ungariei, pct. 47].

- Art. 6 § 3 lit. a) exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării persoanei în cauză cu privire la „acuzația” care i se aduce. Actul de acuzare joacă un rol hotărâtor în trimiterea în judecată: de la comunicarea acuzațiilor, persoana învinuită este oficial înștiințată în scris cu privire la baza juridică și factuală a acuzațiilor care i se aduc [Hotărârea în cauza Kamasinski împotriva Austriei din 19.12.1989, pct. 79; Pelissier și Sassi împotriva Franței (anterior citată), pct. 51].

- Art. 6 § 3 lit. a) din Convenție recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat nu numai cu privire la „cauza” acuzației, adică faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și la „natura” acuzației, adică încadrarea juridică a faptelor în cauză (Hotărârea în cauza Mattoccia împotriva Italiei din 25.07.2000, pct. 59; Hotărârea în cauza Penev împotriva Bulgariei, din 7 ianuarie 2010, pct. 33 și 42).

- Obligația de informare a acuzatului revine în întregime acuzării și nu poate fi respectată pasiv, prin furnizarea unor informații fără avertizarea apărării (Mattoccia împotriva Italiei (anterior citată), pct. 65; Chichlian și Ekindjian împotriva Franței, pct. 71).

➤ *Cu referire la calitatea sentinței și neexercitarea obligației de a interveni cu apel*

Împotriva hotărârilor judecătorești ilegale, acuzatorii de stat au obligația de a declanșa, în condițiile legii, exercitarea căilor ordinare de atac. În corespundere cu prevederile art.389 alin.(1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Deci, reieșind din cele expuse supra, sentința în privința inculpatului Xxxxxx Xxxxxx a fost una ilegală, or acestuia nu i-a fost adusă la cunoștință învinuirea modificată în sensul agravării.

Cu toate, acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura raionului XXXXXX, Xxxxxx Xxxxxx, a considerat sentința din xx.xx.2023 legală, deși instanța prin derogări de la legislația în vigoare, inclusiv cu referire eronată la norme procesuale, l-a recunoscut și condamnat pe Xxxxxx Xxxxxx pentru concurs de infracțiuni, fără ca acestuia sa-i fie adusă la cunoștința noua acuzație, în așa mod lezându-i dreptul fundamental la apărare și dreptul un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate supra, inspectorul Tudor Gratii a ajuns la concluzia despre o atitudine neglijentă și lipsă de profesionalism din partea procurorului în

Procuratura raionului XXXXXX, Xxxxxx Xxxxxx, în exercitarea atribuțiilor persoanei de demnitate publică, iar acțiunile acestuia constituie o abatere disciplinară statuată la art.38 lit.a) și lit.e¹) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură:

- a) îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu prevăzute la art.6 alin.(3);

- e¹) săvârșirea, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, a unor acțiuni sau inacțiuni prin care, cu intenție ori din neglijență gravă, au fost încălcate drepturile și libertățile fundamentale ale unor persoane fizice sau juridice, garantate de tratatele internaționale cu privire la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

La xx.xx.2024, prin decizia inspectorului Tudor Gratii s-a dispus transmiterea în Colegiul de disciplină și etică a materialelor procedurii disciplinare în privința procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, Xxxxxx Xxxxxx.

În cadrul ședinței publice, examinând probele administrate, audiind reprezentantul Inspecției procurorilor, Tudor Gratii și procurorul Xxxxxx Xxxxxx, Colegiul a constatat următoarea situația de *facto* și de *iure*, după cum urmează.

Astfel, cauza penală nr. XXXXXX a fost pornită la xx.xx.2018, pe faptul comiterii de către Xxxxxx Xxxxxx a infracțiunii prevăzute de art. XXX alin.(1) din Codul penal.

La xx.xx.2022, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, Xxxxxx Xxxxxx, cet. Xxxxxx Xxxxxx a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzută de art.30 și art.[...].

La xx.xx.2022, cauză penală de acuzare a lui Xxxxxx Xxxxxx a fost remisă Judecătorei XXXXXX pentru examinare în fond.

În instanța de judecată, procurorul, acuzatorul de stat Xxxxxx Xxxxxx, prin ordonanța din xx.xx.2023 i-a modificat inculpatului Xxxxxx Xxxxxx, în lipsa acestuia, învinuirea în sensul agravării, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunilor prevăzute de art. XXX alin.(1), art. XXX alin.(1) și art. XXX alin.(1) din Codul penal, care a fost adusă la cunoștință doar avocatului acestuia Xxxxxx Xxxxxx, care îi apăra drepturile acestuia pe tot parcursul procesului.

Prin sentința Judecătorei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023, Xxxxxx Xxxxxx a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art.[...].

Sentința Judecătorei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023, a fost contestată de către avocatul Xxxxxx Xxxxxx în numele inculpatului Xxxxxx Xxxxxx, care a solicitat că inculpatul să fie achitat, din lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2023, apelul avocatului Xxxxxx Xxxxxx în numele inculpatului Xxxxxx Xxxxxx, declarat împotriva sentinței Judecătorei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023, a fost admis din alte motive, inclusiv din oficiu, potrivit art.409 Cod de procedura penala, casată total sentința Judecătorei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023 și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanța, prin care Xxxxxx Xxxxxx a fost recunoscut vinovat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. XXX alin.(1) din Codul penal, stabilindu-i-se pedeapsa sub forma de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Curtea de Apel Chișinău, în decizia sa a reținut, „*Colegiul penal relevă că acuzatorul de stat, prin ordonanța din xx.xx.2023, modificând învinuirea în ședința de judecată în sensul agravării ei, motivând prin faptul că probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit concursul de infracțiuni prevăzut de art. XXX alin.(1); art. XXX alin.(1) și art. XXX alin.(1) Cod penal, însă nu a*

adus-o la cunoștință inculpatului XXXXXX XXXXXX contra semnătura, (f.d.161), prin urmare ultimul nu este în cunoștință de cauză despre înaintarea noii învinuiri, care îi agravează situația, astfel, fiindu-i lezat dreptul la apărare al inculpatului. Prin urmare, Colegiul penal reiterează că va reține ca fiind dovedită anume fapta săvârșită în limitele formulate în rechizitoriu.”.

Cu referire la abaterile reținute în acțiunile procurorului XXXXXX XXXXXX, Colegiul reține următoarele.

Cu referire la *calificarea eronată a acțiunilor învinuitului XXXXXX XXXXXX în cadrul urmăririi penale*, Colegiul reține că deși aprecierea juridică a calificării acțiunilor făptuitorului XXXXXX XXXXXX la etapa urmăririi penale a fost una eronată, prin prisma concursului de infracțiuni (*art.30, art.XXX alin.(1) Cod penal*), însă ulterior, în instanța de judecată, procurorul a intervenit în vederea remedierii situației prin modificarea învinuirii aduse inculpatului XXXXXX XXXXXX, fiindu-i incriminată comiterea infracțiunilor prevăzute de *art.XXX alin.(1), art.XXX alin.(1), art.XXX alin.(1) Cod penal*.

În situația dată, acuzatorul a făcut uz de prevederile *art.113 alin.(2) din Codul penal*, potrivit căroră, *„Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.”.*

În aceeași ordine de idei, Colegiul reține și constatările Curții Constituționale din hotărârea nr.26 din 23.10.2007, potrivit căroră, „Curtea consideră inadmisibilă practica aducerii neîntemeiate de noi capete de acuzare în procesul judecării cauzei penale, însă consideră că este la fel de inadmisibil ca reprezentantul acuzării de stat, care descoperă în cadrul procesului penal noi circumstanțe incriminatoare, să nu poată aplica pârghiile justiției pentru calificarea corectă și echitabilă a faptelor comise de inculpat. În acest caz s-ar încălca dreptul la un proces echitabil al părții vătămate și al societății, care acuză persoana prin intermediul procurorului. Într-o hotărâre anterioară Curtea Constituțională a menționat că „rolul procurorului în procesul penal este multiaspectual, constând în apărarea persoanei și a drepturilor și libertăților sale, în apărarea societății și a statului împotriva fenomenului criminalității, în constatarea și descoperirea tuturor infracțiunilor săvârșite, în prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni”.

Cât privește *necesitatea efectuării expertizei judiciare psihiatrico-psiho-logice a părții vătămate XXXXXX*, la etapa urmăririi penale, procurorul XXXXXX XXXXXX, în calitate de conducător al urmăririi penale, [...].

În acest context, nici instanța de fond și nici instanța de apel nu au constatat îndoieli în privința capacității victimei XXXXXX de a percepe just împrejurările ce au importanță pentru cauza penală și de a face declarații despre ele.

Mai mult, potrivit *art.143 alin.(1) pct.5) din Codul de procedură penală*, *expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea: stării psihice sau fizice a părții vătămate, martorului, dacă apar îndoieli în privința capacității lor de a percepe just împrejurările ce au importanță pentru cauza penală și de a face declarații despre ele, dacă aceste declarații ulterior vor fi puse, în mod exclusiv sau în principal, în baza hotărârii în cauza dată, îndoieli care în speță nu au existat.*

La fel *pct.3) din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție despre practica judiciară în cauzele din categoria infracțiunilor privind viața sexuală nr.17 din 07.11.2005*, prevede că, *„Examinând împrejurările în sensul dacă victima s-a aflat sau nu în imposibilitatea de a se apăra ori de a-și exprima voința, instanțele judecătorești urmează să țină cont de probele acumulate, incluzând raportul corespunzător al*

expertului, în cazul în care, pentru stabilirea stării fizice sau psihice a victimei, există necesitatea efectuării expertizei judiciare”.

În atare circumstanțe, concentrarea doar pe vârsta victimei este departe de a fi suficientă pentru a fi considerată ca „aparitia îndoielilor în privința capacității lor de a percepe just împrejurările ce au importanță pentru cauza penală”, din cauza autoeducației sexuale a minorilor și a proceselor de accelerare ce caracterizează dezvoltarea acestora și ca rezultat să fie considerată ca omisiune neglijentă din partea procurorului în Procuratura r-lui XXXXXX, XXXXXX XXXXXX.

Cu referire la modificarea învinuirii în sensul agravării în instanța de judecată inculpatului care lipsește, se reține, că inculpatul XXXXXX XXXXXX nu s-a prezentat în ședința de judecată și ca rezultat prin încheierea din xx.xx.2022, instanța a dispus investigații de căutare a acestuia și aplicarea măsurii preventive - arestul preventiv pe un termen de 30 zile.

În cadrul cercetării judecătorești, acuzatorul de stat, procurorul XXXXXX XXXXXX, a demonstrat instanței de judecată, că inculpatul XXXXXX XXXXXX a săvârșit un concurs de infracțiuni prevăzut de art. XXX alin.(1), art. XXX alin.(1) și art. XXX alin.(1) din Codul penal, modificând, la xx.xx.2024, printr-o ordonanță, învinuirea inculpatului în sensul agravării, potrivit art.326 alin.(1) din Codul de procedură penală, cu invocarea circumstanțelor similare expuse în ordonanța de punere sub învinuire din xx.xx.2022, în lipsa inculpatului, care pe tot parcursul cercetării judecătorești, intenționat se eschiva de a se prezenta în instanța de judecată, învinuirea modificată fiind adusă la cunoștință apărătorului inculpatului, XXXXXX XXXXXX.

De menționat că, nici Codul de procedură penală și nici Ordinul Procurorului General nr.2/21 din 02.01.2018 cu privire la organizarea activității procurorilor în domeniul reprezentării învinuirii în instanțele judecătorești, nu prevăd și nu reglementează modalitatea modificării de către acuzatorul de stat a învinuirii în sensul agravării în privința inculpatului, în lipsa acestuia.

La xx.xx.2023, prin sentința Judecătoriei XXXXXX, sediul Central, XXXXXX XXXXXX a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. XXX alin.(1), art. XXX alin.(1) și art. XXX alin.(1) din Codul penal, stabilindu-i-se acestuia pedeapsa definitivă, potrivit prevederilor art.84 alin.(1) din Codul penal, pentru concurs real de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, sub forma de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Sentința Judecătoriei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023, a fost contestată de către avocatul XXXXXX XXXXXX în numele inculpatului XXXXXX XXXXXX, care a solicitat că inculpatul să fie achitat, din lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii, nefiind făcută referire în vre-un mod la încălcarea dreptului la apărare ca rezultat al modificării învinuirii.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din xx.xx.2023, apelul avocatului XXXXXX XXXXXX în numele inculpatului XXXXXX XXXXXX, declarat împotriva sentinței Judecătoriei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023, a fost admis din alte motive, inclusiv din oficiu, potrivit art.409 Cod de procedura penală, casată total sentința Judecătoriei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023 și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanța, prin care XXXXXX XXXXXX a fost recunoscut vinovat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. XXX alin.(1) din Codul penal, stabilindu-i-se pedeapsa sub forma de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

Prin conținutul deciziei „Colegiul penal relevă că acuzatorul de stat, prin ordonanța din xx.xx.2023, modificând învinuirea în ședința de judecată în sensul agravării ei, motivând prin faptul că probele cercetate în ședința de judecată dovedesc incontestabil că inculpatul a săvârșit concursul de infracțiuni prevăzut de art. XXX alin.(1), art. XXX alin.(1) și art. XXX alin.(1) Cod penal, însă nu a adus-o la cunoștință inculpatului Xxxxxx Xxxxxx contra semnătura, (f.d.161), prin urmare ultimul nu este în cunoștință de cauză despre înaintarea noii învinuiri, care îi agravează situația, astfel, fiindu-i lezat dreptul la apărare al inculpatului. Prin urmare, Colegiul penal reiterează că va reține ca fiind dovedită așadar săvârșită în limitele formulate în rechizitoriu.”.

În condițiile arătate, simplul fapt că o hotărâre judecătorească este anulată de către o instanța superioară nu înseamnă că procurorul/judecătorul din instanța inferioară au încălcat standardele profesionale sau au încălcat legea.

În speță, nu poate fi reținut ca abatere disciplinară în acțiunile procurorului faptul modificării învinuirii inculpatului Xxxxxx Xxxxxx în sensul agravării în lipsa acestuia, doar din motivul anulării sentinței Judecătoreiei XXXXXX, sediul Central din xx.xx.2023 de către instanța ierarhic superioară, ori, jurisprudența Curții Europene a acceptat că persoana ar putea lua cunoștință de noua încadrare juridică a faptei chiar din conținutul hotărârii instanței de judecată (*a se vedea Mihelj v. Slovenia, 15 ianuarie 2015, § 44*). Curtea statuând, că în asemenea situații nu se încalcă dreptul la un proces echitabil și, în special, dreptul la apărare, dacă persoana poate contesta hotărârea și, respectiv, reîncadrarea juridică în fața unei instanțe ierarhic superioare dotate cu competența examinării tuturor aspectelor relevante de fapt și de drept (*Ibidem, § 44; Dallos v. Ungaria, 1 martie 2001, §§ 47-53; Sipavičius v. Lituania, 21 februarie 2002, §§ 30-34; I.H. și alții v. Austria, 20 aprilie 2006, §§ 36-38; Zhupnik v. Ucraina, 9 decembrie 2010, §§ 38-45*). În cazul *Gelenidze v. Georgia, 7 noiembrie 2019, § 30*, Curtea Europeană a subliniat că reîncadrarea juridică a faptei nu încalcă drepturile apărării dacă acuzatul beneficiază, în cadrul procedurii de control, de posibilitatea adecvată de a se apăra.

De asemenea, Curtea Constituțională în decizia 63 din 11 iunie 2020, § 32 reține că, „...persoana acuzată nu este privată de dreptul de a obține reexaminarea cauzei de către instanța de apel și de a se apăra prin toate mijloacele procedurale posibile. Potrivit articolului 401 din Codul de procedură penală, inculpatul are dreptul să atace sentința cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, iar instanța de apel este obligată, în baza articolului 414 alin. (1) din același Cod, să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate (DCC nr. 63 din 11 iunie 2020, § 32). **Așadar, eventualele vicii de notificare a noii încadrări juridice a faptei pot fi remediate prin intermediul căilor de atac (ibidem, § 33)**”.

Mai mult, Curtea Constituțională în hotărârea nr.26 din 23.10.2007 a menționat că „...rolul procurorului în procesul penal este multiaspectual, constând în apărarea persoanei și a drepturilor și libertăților sale, în apărarea societății și a statului împotriva fenomenului criminalității, în constatarea și descoperirea tuturor infracțiunilor săvârșite, în prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.”, totodată, Curtea a reiterat, că „...prevederile art.326 CPP nu vin în contradicție nici cu principiul prezumției nevinovăției, garantat de art.21 din Constituție, pentru că se aplică în procesul efectuării justiției, noua încadrare formulată de procuror urmând a fi examinată de către instanța de judecată până la pronunțarea sentinței. Astfel, alin.(1)

art.326 CPP corespunde și dispozițiilor alin.(3) art.54 din Constituție, care interzice restrângerea acestui principiu.”.

Aplicarea și interpretarea legii este esența funcției de procuror, și reprezintă un element de bază al independenței procurorului.

În așa mod, deciziile/hotărârile eronate emise de procurori trebuie să poată fi corectate prin intermediul căilor de atac și nu pot avea drept consecință responsabilizarea individuală a procurorului. Or, rolul căilor de atac este anume de a îndrepta eventualele greșeli ale procurorilor inferiori.

Alin.(1) art.326 din Codul de procedură penală, exclude orice manifestări ale arbitrarului, deoarece ordonanța procurorului, în cazul în care nu este întemeiată, poate fi respinsă de instanța judecătorească. (*pct.7) al Hotărârii Curții Constituționale nr.5 din 17.03.2009 pentru controlul constituționalității prevederilor alin.(1) art.326 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova*).

Altfel spus, instanța de judecată care era obligată de a examina temeinicia ordonanței privind modificarea învinuirii în sensul agravării, a admis drept întemeiat această modificare, în consecință condamnămnd inculpatul pe cele 3 capete de acuzare.

La etapa enunțată *supra*, procurorul Xxxxxx Xxxxxx a fost în imposibilitate procesuală să aducă la cunoștință inculpatului învinuirea modificată, deoarece ultimul se eschiva intenționat de la instanța de judecată, fapt care poate fi echivalat cu renunțarea benevolă la dreptul de a se apăra, însă acestuia i-au fost respectate toate drepturile și garanțiile, în special fiind respectat dreptul la apărare, fiind asigurată participarea pe parcursul întregului proces a avocatului. Avocat, care nu a înaintat careva obiecții cu privire la încălcarea dreptului de apărare a lui Xxxxxx Xxxxxx la momentul înaintării noii acuzați din partea procurorului și nici nu a invocat acest motiv la etapa contestării sentinței instanței.

Din considerentele expuse, în cazul în care se pretinde la „*încălcarea dreptului la apărare*”, luând de bază decizia Curții de Apel Chișinău, aceasta nu a fost contestată la Curtea Supremă de Justiție pentru a fi verificată temeinicia acesteia din perspectiva încălcării dreptului la apărare.

La caz sunt elocvente și prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr.3 din 24.01.2023 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 321 alin.(2) pct.3) și alin.(4) din Codul de procedură penală (*renunțarea inculpatului la dreptul de a fi prezent la ședința de judecată*) și practica judiciară a CtEDO cu incidență în materie.

Astfel, în pct.48) din Hotărârea nr.3 din 24.01.2023, Curtea a notat că, *deși prezența inculpatului în ședință are o importanță deosebită pentru asigurarea caracterului echitabil și în contradictoriu al procesului, iar legislatorul are obligația pozitivă să instituie mecanisme care să-i asigure prezența la ședință, acestea nu trebuie să paralyzeze procedura instanței de judecată, împiedicând, pur și simplu, desfășurarea procesului. (DCC nr.124 din 30.10.2018, §23; DCC nr.77 din 01.06.2021, § 26).*

La fel, în pct.49) al aceleiași Hotărâri, Curtea a constatat că *legislatorul a reglementat situația persoanelor care refuză în mod implicit la dreptul de a fi prezente la judecarea cauzei (e.g. inculpații care se sustrag de la judecată).*

Prin urmare, în cadrul examinării cauzei, instanța de fond a verificat dacă au existat motive obiective care au justificat absența inculpatului la ședință, atestând că Xxxxxx Xxxxxx a renunțat voluntar și deliberat la dreptul său la apărare, la garanțiile prevăzute de articolul 6 din Convenție.

În practica sa, Curtea Europeană a conchis că dreptul persoanei acuzate de a fi prezentă în cadrul procedurilor penale nu presupune în mod obligatoriu pronunțarea unei hotărâri judecătorești doar după ce acuzatul s-a prezentat în ședința instanței. Dreptul în

discuție îi este garantat acuzatului de îndată ce acestuia i s-a acordat posibilitatea efectivă de a-și susține argumentele. *Faptul că acuzatul nu utilizează această posibilitate ține de domeniul său de responsabilitate, pentru că poate renunța la acest drept.* Principiile în discuție au fost sintetizate de către Curtea Europeană în cazul *Sejdovic v. Italia*, din 01.03.2006, fiind ulterior reafirmate în cazurile *Haralampiev v. Bulgaria*, din 24.04.2012 și *Idalov v. Rusia*, din 22.05.2012.

Prin urmare, nu există o încălcare a dreptului la un proces echitabil atunci când persoana acuzată a fost informată cu privire la data și la locul procesului sau atunci când a fost apărată de către un avocat pe care l-a mandatat în acest scop. Aceste considerente au stat la baza concluziei Curții Europene privind lipsa unei încălcări a articolului 6 din Convenție în cauzele *Medenica v. Elveția*, 14.06.2001, §§ 56–59; *Dijkhuizen v. Olanda*, 08.06.2021, §§ 59–62.

Este de reținut și faptul că, art.6 din Convenție nu-i impune inculpatului o cooperare activă cu autoritățile judiciare. Acestuia nu i se poate reproșa că s-a folosit pe deplin de remediile oferite de dreptul național (*Sociedade de Construções Martins & Vieira, Lda. și alții v. Portugalia*, 30.10.2014, § 48). Totuși, trebuie să fie avută în vedere intenția inculpatului, care rezultă din dosar, de a amâna instrumentarea cauzei. Inculpatul nu poate invoca perioada în care se ascundea, încercând să se sustragă de la judecată (*Vayiç v. Turcia*, 20.06.2006, § 44; *Keaney v. Irlanda*, 30.04.2020, § 95).

În Hotărârea nr.5 din 17.03.2009, Curtea a menționat că este „[...] inadmisibilă practica aducerii neîntemeiate de noi capete de acuzare în procesul judecării cauzei penale, însă [...] este la fel de inadmisibil ca reprezentantul acuzării de stat, care descoperă în cadrul procesului penal noi circumstanțe incriminatoare, să nu poată aplica pârghiile justiției pentru calificarea corectă și echitabilă a faptelor comise de inculpat. În acest caz s-ar încălca dreptul la un proces echitabil al părții vătămate și al societății, care acuză persoana prin intermediul procurorului.”

Astfel, acuzatorul de stat și instanța de judecată, au apreciat comportamentul inculpatului Xxxxxx Xxxxxx ca un renunț la dreptul său la apărare, fiind asigurată fără excepții participarea apărătorului în ședințele de judecată, anume în scopul respectării drepturilor și garanțiilor de apărare a acestuia.

Cu referire la *necontestarea sentinței*, Colegiul reține, că poziția acuzatorului de stat de reîncadrare a acțiunilor inculpatului, precum și sentința instanței de fond de condamnare a lui Xxxxxx Xxxxxx a fost raportată procurorului ierarhic superior și Secției judiciar penale a Procuraturii Generale (*tabelul săptămânal al sentințelor pronunțate*), nefiind formulate obiecții, această hotărâre fiind apreciată ca una întemeiată.

De altfel, pretinsele abateri disciplinare nu au fost identificate la etapa inițială, ci doar după examinarea cauzei în ordine de apel și constatărilor făcute în decizia Curții de Apel Chișinău, hotărâre care nici nu a fost contestată pentru a se demonstra că în speță nu a existat încălcarea dreptului la apărare, deoarece inculpatul a renunțat deliberat de a participa la examinarea propriei cauze.

Reieșind din cele expuse, Colegiul constată că în cazul examinat nu s-a făcut dovada îndeplinirii cumulative a elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.38 lit.a) și lit.e¹) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Colegiul mai reiterează că, angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la **faptă, vinovăție și legătura de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs**, iar în ceea ce privește vinovăția aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză.

În acest sens, Colegiul reține că trebuie făcută distincție între *încălcarea normelor de procedură ca greșeală ce poate fi cenzurată pe cale controlului ierarhic superior și,*

respectiv, de către judecătorul de instrucție/instanța de judecată, și pe de altă parte, nerespectarea normelor de procedură, în context disciplinar.

Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material sau procesual care pun în discuție însăși valabilitatea actelor întocmite de procuror și pentru care, un observator rezonabil (persoană informată și de bună-credință), nu poate găsi o justificare.

În cadrul urmăririi penale, în condițiile prevederilor art.13 din Legea cu privire la Procuratură și ale prevederilor art.299¹ și art.313 din Codul de procedură penală, activitatea procurorului poate fi supusă controlului din partea procurorului ierarhic superior și a instanței judecătorești.

Totodată, în condițiile prevederilor art.13 din Legea cu privire la Procuratură și ale prevederilor art.364 din Codul de procedură penală activitatea procurorului în cadrul judecării cauzei poate fi supusă controlului din partea instanței judecătorești, iar a instanței după pronunțarea sentinței, potrivit prevederilor art.400-401 din Codul de procedură penală, prin instanța ierarhic superioară (*Curtea de Apel*).

În consecință, activitatea procesuală a procurorului poate fi supusă doar controlului procurorului ierarhic superior și controlului judecătoresc, orice altă formă de control reprezentând o imixiune în independența decizională a acestuia.

Analiza elementelor constitutive ale acestei abateri disciplinare nu poate fi efectuată decât prin raportare la principiul independenței procurorilor la pronunțarea hotărârilor și adoptarea soluțiilor. Or, art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016 prevede expres că *„Procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.”*

Mai mult ca atât, în raport cu particularitățile concrete ale cazului, Colegiul reține că Inspekția procurorilor, ca titular al acțiunii disciplinare pune în discuție însuși modul de interpretare a normelor de drept, în speță a art.145 alin.(1) pct.5), art.283 și art.326 alin.(1) din Codul de procedură penală, de către procurorul de caz și raționamentul logico-juridic al acestuia, aspecte care, însă, nu pot forma obiectul unei verificări disciplinare, acestea putând fi cenzurate doar în cadrul controlului ierarhic și a căilor de atac.

În această ordine de idei, Colegiul constată că abordarea Inspekției procurorilor vis-a-vis de modul de întocmire de către procuror a actelor de acuzare și de plenitudinea urmăririi penale într-o speță concretă (*characterul superficial al urmăririi penale, calitate ordonanțelor de punere sub învinuire etc.*), deci de analiză a plenitudinii a urmăririi penale, legalității unei ordonanțe emise de procuror în cadrul ședinței de judecată se prezintă a fi contrară atribuțiilor funcționale ale Inspekției și se substituie, practic, unei instanțe de control judiciar.

Răspunderea individuală pentru exercitarea funcțiilor judiciare nu trebuie să depindă doar de soluția pronunțată pe o cauză instrumentată în instanța de judecată. Răspunderea ar trebui să fie legată mai cu seamă doar de respectarea de către procuror a standardelor de conduită profesională, etică și respectarea procedurilor legale. Simplul fapt că o hotărâre a procurorului, adoptată în cursul procesului penal este supusă criticii în instanța de judecată nu înseamnă că procurorul de caz a încălcat standardele profesionale sau a încălcat legea.

Exercitarea unui control asupra legalității sau a temeiniciei modului de soluționare a cauzei penale respective de către procurorului procurorul Xxxxxx Xxxxxx nu este posibilă în cadrul procedurii reglementate de dispozițiile Legii nr.3 din 25.02.2016 cu

privire la Procuratură, respectarea principiului independenței decizionale a procurorului (art.37 lit.a) din Legea cu privire la Procuratură), excluzând această analiză în cadrul procedurii disciplinare, o asemenea verificare constituind prerogativa exclusivă a autorităților ierarhic superioare, și după caz, a controlului judiciar exercitat de instanța de judecată.

Aceasta deoarece analiza legalității și temeiniciei ordonanțelor și sentinței în discuție presupune exercitarea unor prerogative jurisdicționale, care includ în mod necesar capacitatea de a decide pe baza unor norme de drept și în cadrul unei proceduri organizate asupra unei situații de fapt și de drept care intră în competența sa, cu respectarea principiului statutului de drept inerent sistemului Convenției europene a drepturilor omului și Protocoalelor sale adiționale.

Nu se pot conferi competențe altor autorități în această materie, respectiv Inspecției procurorilor sau Colegiului de disciplină, aceste aspecte fiind susceptibile de analiză numai în cadrul controlului ierarhic și jurisdicțional.

În această ordine de idei, Colegiul constată că materialele procedurii disciplinare nu relevă motivele pentru care Inspecția procurorilor și-a însușit în totalitate opinia unei instanțe judecătorești vis-a-vis de soluția dispusă pe caz, în detrimentul alteia, în situația în care instanțele judecătorești (după analizarea probelor și evaluarea faptelor) au soluționat într-un mod diametral opus aceiași cauză penală (*condamnare vs achitare parțială cu condamnare*).

Colegiul consideră că procurorii, de rând cu judecătorii, trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a instrumenta/soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei lor convingeri și interpretări a faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă. Or, conform art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură, *procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.*

Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, fapt care, însă, în cazul examinat nu își găsește confirmare obiectivă.

Sub aspectul laturii subiective, Colegiul reține, raportat la aspectele detaliate anterior, că în speță nu se regăsește forma de vinovăție cerută de lege pentru a se constata existența abaterii disciplinare. Or, Colegiul reține că procurorul XXXXX XXXXX nu a acționat cu intenție sau cu neglijență gravă, de natură a produce un rezultat prejudiciabil vreunei părți.

În lipsa unuia dintre elemente constitutive (latura obiectivă și/sau subiectivă) abaterea disciplinară nu subzista și, deci, nu poate fi angajată răspunderea disciplinară a procurorului.

Astfel, în cadrul examinării procedurii disciplinare nu au fost identificate temeuri rezonabile care ar demonstra vinovăția procurorului XXXXX XXXXX, prin stabilirea intenției și survenirea cărorva consecințe, pentru existența abaterii disciplinare pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură.

Prin Ordinul Procurorului General al Republicii Moldova nr. xXX-p din xx.xxx2011, numit în funcția de procuror în cadrul Procuraturii XXXXXX.

Prin Hotărârea nr.1-191/2023 din 15.11.2023 Consiliul Superior al Procurorilor a admis demersul Procurorului General interimar și a eliberat acordul în vederea suspendării din funcția de procuror în Procuratura raionului XXXXXX a domnului XXXXX XXXXX

În perioada activității în Procuratură, procurorul XXXXX XXXXX a fost încurajat:

1. Potrivit Hotărârii nr. 12-123/18 din 02 august 2018, Consiliul Superior al Procurorilor a propus Procurorul General aplicarea măsurilor de încurajare în privința procurorului XXXXXX XXXXXX, procuror în Procuratura raionului XXXXXX, cu Insigna de piept „*Eminent al Procuraturii*”.

2. Prin Hotărârea nr.12-151/14 din 20 august 2014, examinând chestiunea cu privire la încurajarea unor procurori pentru îndeplinirea exemplară a obligațiilor de serviciu, inițiativă și operativitate, cu prilejul aniversării a XXIII-a de la proclamarea Independenței Republicii Moldova, Consiliul Superior al Procurorilor a propus Procurorul General încurajarea domnului XXXXXX XXXXXX, procuror în procuratura r-lui XXXXXX, cu *Diploma de Onoare a Procuraturii de categoria III*.

Sanțiuni disciplinare procurorul XXXXXX XXXXXX nu a avut.

În contextul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.38, art.50, art.51 alin.(1) lit.d) și art.85 din Legea Republicii Moldova nr.3 din 25.02.2016 cu privire la procuratură, pct.68 lit.d), pct.71, pct.75, pct.78 din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr.12-228/16 din 14.09.2016, cu modificările ulterioare, Colegiul, -

HOTĂRĂȘTE:

1. A înceta procedura disciplinară inițiată în privința procurorului în Procuratura raionului XXXXXX, XXXXXX XXXXXX, pe motiv că nu a fost comisă abatere disciplinară.

2. Hotărârea Colegiului poate fi contestată la Consiliul Superior al Procurorilor, prin intermediul Colegiului, de către persoanele care au depus sesizarea, Inspecția procurorilor sau procurorul vizat în hotărâre, în termen de 5 zile lucrătoare de la data pronunțării acesteia. Termenul de 5 zile este un termen de decădere. La expirarea acestui termen, hotărârile Colegiului devin irevocabile.

**Președintele Colegiul de disciplină și etică
de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor**

semnat

Vladislav GUȚAN